

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Havlíčkův Brod, Konečná 1930, 580 01 Havlíčkův Brod

Havlíčkův Brod 27.8.2014

čj. UKZUZ 064992/2014

Zpráva č. 17 oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 4.8. – 24.8.2014

1. Počasí

Začátkem prvního týdne se ještě ojediněle vyskytly méně vydatné srážky, ale potom již bylo teplé počasí bez deště. Teploty v těchto dnech stoupaly a překračovaly hranici 25 °C a minima neklesala pod 10 °C. Následující dva týdny se vyznačovaly velmi vysokou vlhkostí a prakticky každodenními srážkami o různé intenzitě. Denní teploty se pohybovaly okolo 20 °C a noční již klesaly pod 10 °C a v závěru sledovaného období i pod 5 °C. Zmiňované srážky byly v různých formách a to od mrholení až po bouřky s přivalovými dešti a na některých místech i s krupobitím.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Příznačný pro toto období byl velmi pomalý postup sklizňových prací způsobený nepříznivým počasím. Důsledkem toho docházelo i poměrně rychle ke snižování kvality sklizené suroviny, zvláště u polehlých porostů. Velmi problematická byla i sklizeň pícnin. Pokud se podařilo uvolnit plánované plochy, proběhlo setí ozimé řepky za ideálních podmínek a většina porostů je již vzešlých.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 92 BBCH)

(mrtvá zralost: zrno již nelze nehtem palce stisknout ani zlomit)

Ve vzorku odebraném v okrese Náchod /lokalita Vršovka 7.8./ byl laboratorně potvrzen výskyt **mazlavé snětivosti pšenice (*Tilletia caries*)**.

Silné výskyty **černě obilnin (*Mycosphaerella tassiana*)** v klasech byl zjištěny v okresech Náchod /lokalita Police nad Metují 13. 8./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Vanovka 19. 8./ Střední výskyty byly hlášeny z okresů Havlíčkův Brod /lokalita Utín 18.8./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Líšnice 6.8./.

KUKUŘICE (RF 67-75 BBCH)

(samčí květenství: květ ukončen; vlákna blizen začínají zasychat - mléčná zralost: zrna ve středu palice jsou žlutobílá: obsah mléčný: asi 40 % sušiny zrna)

V okrese Jičín /lokality Soběraz 15.8./ byl zjištěn první výskyt **obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*)**.

V okrese Ústí nad Orlicí /lokality Běstovice 14.8./ byl pozorován zvýšený výskyt hniloby palic způsobené houbami (***Fusarium spp.***). Branou vstupu těchto chorob jsou i hojně požerky špiček palic na okraji pozemků **plzákem portugalským (*Arion lusitanicus*)**.

V okrese Jičín /lokality Studeňany 15.8./ byl zaznamenán první zvýšený výskyt **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** ve feromonovém lapači. Z okresů Havlíčkův Brod /lokality Kochánov a Kožlí/, Náchod /lokality Žďár nad Metují/, Pardubice /lokality Lipoltice a Trnávka/ a Žďár nad Sázavou /lokality Černá/ byly hlášeny v tomto období velmi silné výskyty (i několik desítek kusů na den).

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic, přednostně na pozemcích osetých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lemových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20. června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

V okrese Jičín /lokality Studeňany 15.8./ a Ústí nad Orlicí /lokality Líšnice a Běstovice 15.8./ byl zjištěn první výskyt larev **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** ve stéblech . První úlovek dospělce ve feromonovém lapáku byl zaznamenán v okrese Havlíčkův Brod /lokality Kožlí 21.8./.

První výskyt dospělců **lesknáčka čtyřskvrnného (*Glischrochilus quadrisignatus*)** byl pozorován v okrese Jičín /lokality Studeňany 22.8./.

LUSKOVINY

HRÁCH (RF 89-99)

(plná zralost: lusky na celé rostlině jsou suché, hnědé, semena suchá a tvrdá (suchá zralost) - plodina sklizena)

V okrese Chrudim /lokality Chrudim 18.8./ byl ve sklizeném zrně zjištěn první výskyt **zrnokaza hrachového (*Bruchus pisorum*)**.

LUPINA BÍLÁ (RF 81)

(začátek zrání: asi 10% lusků zralých, semena suchá a tvrdá)

Ve vzorku odebraném z množitelského porostu v okrese Pardubice /lokality Drozdice/ byl 20. 8. 2014 laboratorně potvrzen na luscích silný výskyt **antraknózové vrcholové spály lupiny (*Colletotrichum sp.*)**.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 89–99 BBCH)

(plná zralost: téměř veškerá zrna na rostlině černá a tvrdá - sklizňová zralost)

V okresech Havlíčkův Brod /lokality Krásná Hora 20.8./ a Jičín /lokality Vokšice 14.8./ byl zjištěn ve zbytcích stonků po sklizni střední výskyt **bílé hniloby řepky (*Sclerotinia sclerotiorum*)**.

MÁK (RF 81 BBCH)

(plná zralost tobolek a semen)

Střední výskyt **šedé plisňovitosti máku (*Botryotinia fuckeliana*)** byl laboratorně potvrzen ve vzorku odebraném v okrese Havlíčkův Brod /lokality Česká Bělá 15.8./.

SLUNEČNICE (RF 83)

(citronová zralost: zadní stěna úboru žluto-zelená; krycí listy ještě zelené; vlhkost semen asi 50%)

V okrese Pardubice /lokality Jeníkovice 5.8./ byl zjištěn první výskyt **bílé hniloby slunečnice (*Sclerotinia sclerotiorum*)**.

OKOPANINY

CUKROVKA (RF 49)

(kořen dosáhl sklizňové velikosti)

V okresech Chrudim /lokality Třebřichy 15.8./ a Jičín /lokality Úlibice 21.8./ byly zjištěny první ohniskové výskyty **ramulariové listové skvrnitosti řepy ohniskově (*Ramularia beticola*)**.

První slabý výskyt **skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*)** byl zaznamenán v okrese Pardubice /lokality Jezbořice 5.8./.

V okrese Jičín /lokality Slatiny 15.8./ byl zjištěn v několika ohniscích výskytu plevel **Mračňák Theophrastův (*Abutilon theophrasti*)**

BRAMBORY (RF 85-89 BBCH)

(listy převážně žluté, stonky počínají žloutnout - rostlina plně odumřela)

Střední výskyt **bakteriálního černání stonku a měkké hniloby hlíz (*Pectobacterium atrosepticum*)** byl hlášen z okresu Náchod /lokality Nahořany 6. 8./.

V okrese Havlíčkův Brod /lokality Olešenka 14.8./ byl pozorován střední a v okrese Chrudim /lokality Možděnice, Dřevíkov, Všeradv a Zderaz 20.8./ lokálně až silný výskyt **terčovité a hnědé skvrnitosti (*Alternaria solani*)**.

Střední výskyt **plísňě bramborové (*Phytophthora infestans*)** byl zjištěn v okrese Náchod /lokality Nahořany 6. 8./.

Napadení hlíz touto chorobou v rozsahu 4 – 6% bylo pozorováno v okrese Ústí nad Orlicí /lokality Helvíkovice 19.8./.

OVOCNÉ DŘEVINY

JABLOŇ (RF 78-87 BBCH)

(plod dosahuje asi 80% konečné velikosti - sklizňová zralost)

Jako střední byly hodnoceny výskyty **moniliové hniloby jablek (*Monilinia fructigena*)** v okresech Svitavy /lokality Litomyšl 17.8./ a Ústí nad Orlicí /lokality Koldín 21.8./.

V okrese Pardubice /lokality Svinčany 20.8./ byl ve feromonových lapácích pozorován pokračující silný výskyt samců **klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardellus*)**.

HRUŠEŇ (RF 79-87 BBCH)

(plod dosahuje asi 80% konečné velikosti - sklizňová zralost)

Prakticky celý srpen pokračoval v okrese Pardubice /lokality Svinčany 20.8./ silný nálet samců **štitěnky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*)** do feromonového lapáku.

SLIVOŇ (RF 79-87)

(plod dosahuje asi 90% konečné velikosti - sklizňová zralost)

První výskyt **moniliové hniloby slivoní (*Monilinia fructigena*)** byl zaznamenán v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokality Pohoří 14.8./. V okrese Litomyšl /lokality Litomyšl 17.8./ byl zjištěn silný výskyt této choroby na plodech poškozených kroupami.

V okrese Svitavy /lokality Zadní Arnoštov 13.8./ byl laboratorně potvrzen výskyt nového zavlečeného škůdce **tmavky švestkové (*Eurytoma schreineri*)**.

BROSKVOŇ (RF 87 BBCH)

(sklizňová zralost)

V okrese Jičín /lokality Holovousy 14.8. a Markvartice 21.8./ bylo na nektarinkách zjištěno silné napadení plodů **moniliovou hnilobou broskví (*Monilinia fructigena*)** a **suchou skvrnitostí listů slivoně (*Stigmia carpophila*)**.

ZELENINA

RAJČE JEDLÉ

První výskyty **plísňě rajčete (*Phytophthora infestans*)** byly zjištěny u malopěstitelů v okresech Náchod /lokality Náchod a Machov 22.8./ a Rychnov nad Kněžnou /lokality Pohoří 15.8./.

PAPRIKA

V okrese Chrudim /lokality Lukavice 20.8./ byl na rostlinách pěstovaných ve skleníku laboratorně potvrzen silný výskyt **roztočků (*Polyphagotarsonemus latus*)**. Došlo ke zkrcování listů a poškození a deformaci plodů zeleninové papriky.

OKURKA

Střední výskyty **plísně dýňovitých (*Pseudoperonospora cubensis*)** byly zjištěny u malopěstitelů v okresech Náchod /lokality Bukovice 18.8./ a Rychnov nad Kněžnou /lokality Pohorí 14.8./.

OKRASNÉ DŘEVINY

TOPOL

Na listech rychle rostoucích japonských topolů v okrese Pardubice /lokality Horní Ředice, Chvojenec/ byl laboratorně potvrzen silný výskyt **rzi (*Melampsora larici-populina*)**. Její přítomnost byla zjištěna i v okrese Jičín /lokality Údrnice 12.8., Markvartice, Lično, Mladějov, Rakov 13.8./.

Na stejných lokalitách byl sledován i silný výskyt vzrostlých larev a dospělců **mandelinky topolové (*Chrysomela populi*)**.

KATALPA

Střední výskyt **padlí (*Erysiphe spp.*)** byl zjištěn 5. 8. v Dobrušce, Křivicích (RK) a 7. 8. v Jaroměři (NA).

JILM HABROLISTÝ

V okrese Jičín /lokality Valdice 18.8./ byl v okrasné školce zjištěn výskyt housenic **pilatěnky (*Aproceros leucopoda*)** a jejich požerků na listech

AZALKY

V okrese Jičín /lokality Dětenice 12.8./ byl v zámeckém parku zjištěn na listech první výskyt houbové choroby **ouškatost rhododendronů (*Exobasidium japonicum*)**.

Za oblastní odbor zpracoval: Ing. Jiří Jůzl